

- Zjem to samo. A co do picia?
- Lampkę czerwonego wytrawnego wina.
- Świetnie. A ja zamówię sobie piwo.

Do stolika podchodzi kelner.

- Dobry wieczór. Co dla państwa?
- Proszę dwa razy placki ziemniaczane z sałatką z pomidorów, lampkę czerwonego wina dla pani, a dla mnie piwo.
- Niestety, proszę pana, piwo mamy tylko jasne.
- W takim razie proszę butelkę wody mineralnej.
- Proszę bardzo.

Kilka minut później.

- Te placki są znakomite, nie uważasz?
- Rzeczywiście, są dobre. Słuchaj, a może kawę wypijemy gdzie indziej.
- Masz jakiś pomysł?
- Znam taką małą, bardzo przyjemną kawiarnię, gdzie nie ma tłoku ..... może tam?
- Świetnie!!! Ale w kawiarni ja stawiam, dobrze?
- Dobrze. Poproszę tylko kelnera o rachunek i idziemy.

Słowniczek

ochota, -y (f)	chuť
Basia – domácí pojmenování od Barbara	Barborka, Bára
dłaczego	proč
pytać, -am, -asz (się), (o co)	ptát se, tázat se
zaprosić, -szę, -sisz	pozvat
kolacja, -i (f)	večeře
żartować, -tuje, -tujesz	žertovat
może (príslovce)	snad, asi
pieniądz, -a (m)	peníz
korepetycja, -i (f)	doučování, korepetice
coś, czegoś (2. p.)	něco
ekstra	extra, něco výjimečného, zvláštního
ze mną (7. p. od zájm. ja)	se mnou
przyjemność, -i (f)	potěšení, radost
lubić, -ę, -isz	mít rád
kuchnia, -i (f)	kuchyně
węgierski	maďarský, uherský
stolik, -a (m)	stoleček
po ciebie (4. p. od zájm. ty)	pro tebe
koło (předložka)	kolem, asi, okolo
restauracja, -i (f)	restaurace
karta, -y (f)	jídelní lístek
placek, -cka (m)	placka, koláč, buхта
placek ziemniaczany	bramborová placka
sałatka, -i (f)	zeleninový salát
zjesć, zjem, zjesz; oni zjedzą	sníst
picie, -a (n)	pítí
lampka, -i (f)	sklenička, pohár (vína)
wytrawny	přírodní (víno)
wino, -a (n)	víno
zamówić, -ę, -isz	objednat si
piwo, -a (n)	pivo
kelner, -a (m)	číšník
państwo, -a (n)	vy (při oslovení více lidí)
dla państwa	zde: pro vás
dwa razy	dvakrát
jasny / utmreny	světly
woda, -y (f)	voda
woda mineralna	minerální voda, minerálka
znakomity	znamenity, výborný

uvažác, -am, -asz
nie uvažasz?

kawa, -y (f)

wypít, -je, -jesz

gdzie indziej

pomysl, -u (m)

kawiarnia, -i (f)

tłok, -u (m)

stawiac, -am, -asz

poprosic, -szę, -sisz

rachunek, -nku (m)

uvažovat, soudit
zde: nemyslíš?

káva

vypít

někde jinde, jinde

nápad

kavárna

nával

stavět, budovat; zde: platit

v restauraci

poprosit

účet

Związki frazeologiczne

Na co masz ochotę?
Żartujesz?

Ale skąd!

Z przyjemnością!

Może do B!

A co do picia?

Dobry wieczór.

Co dla państwa?

Niestety proszę pana, piwo...

Proszę bardzo.

Słuchaj, a może kawę wypijemy gdzie indziej.

Znam kawiarnię, gdzie nie ma tłoku... może tam?

Ja stawiam.

Na co máš chuť?

Děláš si legraci? // Děláš si ze mne legraci?

Ale kdepak!

Ráda!

Můžeme jít do B? // Snad do B?

A co si dáš k pití? // A co k pití?

Dobrý večer.

Co si budete přát? // Máte vybráno?

Bohužel (pane), pivo...

Prosim.

Poslyš, ale kávu bychom mohli vypít // si dát někde jinde.

Znám kavárnu // Víím o kavárně, kde není // kde nebývá nával... snad tam.

Já platím.

Cvičení (Ćwiczenia)

1. Proszę odpowiedzieć na pytania.

- DOKAD*
- Gdzie Marek i Basia idą na kolację?
  - Na co Basia ma ochotę?
  - Co zamawiają Marek i Basia?
  - Dlaczego Marek pije wodę mineralną?
  - Gdzie idą potem na kawę?

Jakub

2. Jak to można powiedzieć w Pani//Pana języku?

- Co ty na to?
- Z przyjemnością.
- Wpadnę po ciebie koło szóstej.
- Na co masz ochotę?
- Ja stawiam.
- Dobry wieczór. Co dla państwa?
- A może kawę wypijemy gdzie indziej.

3. Proszę uzupełnić.

- U Basi *??* domu dzwoni telefon.
- Chciałbym Cię zaprosić *??* kolację.
- Mam ochotę *??* placki ziemniaczane *??* sałatką *??* pomidorów.
- ??* stolika podchodzi kelner.
- Co *??* picia?
- Lampkę wina *??* pani, a *??* mnie sok *??* czarnej porzeczki.
- Pójdziemy *??* kawę?
- Poproszę tylko kelnera *??* rachunek.

B KONVERZACE KONWERSACJA

W KAWIARNI

I. Marek i Basia są już w kawiarni. Niestety w kawiarni jest dużo ludzi i nie ma wolnych stolików. W kącie sali, przy stoliku, siedzi samotny mężczyzna. Marek i Basia podchodzą do niego.

- Przepraszam, czy te miejsca są wolne?
- Tak, proszę bardzo.

Słowniczek

kąt, -a (m)	kout
sala, -i (f)	sál, místnost
samotny	samotný, sám
do niego (4. p. od zám. on)	k němu
miejsce, -a (n)	místo

II. Marek i Basia siadają.

- Co dla ciebie? *pro mliekove*
- Dla mnie mała kawa ze śmietanką, lody i tort makowy.
- A ja napiję się herbaty i zjem sernik.

Słowniczek

siadać, -am, -asz	sedat si
lody, -ów (pl., m)	zmrzlina
tort, -u (m)	dort
makowy	makový
napić się, -ję, -jesz	napít se
sernik, -a (m)	tvarožník

III. Podchodzi kelnerka.

- Słucham państwa.
- Proszę pani, proszę kawę ze śmietanką, lody, tort makowy, herbatę i sernik.
- Kawa z ekspresu, czy parzona?
- Z ekspresu. *pro mliekove*
- (Już podaję.)

Słowniczek

kelnerka, -i (f)	servírka
kawa z ekspresu	espresso
kawa parzona	turecká káva
podać, -am, -asz	podat, předložit; zde: přinést

Związki frazeologiczne

Słucham państwa.

Proszę pani, proszę kawę.
Już podaję.

Prosim. // Prosim, čím mohu
posloužit.

Jednu kávu prosím.
Hned vám to přinesu.

IV. Po chwili.

- Czy mogę prosić rachunek?
- Tak, proszę.
- Reszty nie trzeba.
- Dziękuję panu bardzo.

Słowniczek

reszta, -y (f)
trzeba

zbytek; zde: drobné (mince)
třeba, potřebí

Związki frazeologiczne

Czy mogę prosić rachunek?
Reszty nie trzeba.

Zaplatíme.
To je vpořádku. // To je dobré.

Do drobnoscí. (Drobné mince, zde: mince)

? INFORMACE
INFORMACJA

zamawianie
Zamawianie posiłków

W restauracjach polskich istnieje dość rozpowszechniony zwyczaj, że jeśli przy stoliku siedzi kilka osób (stanowiących jedną grupę), to jedna z nich zamawia dla wszystkich. Jedna z osób pyta wówczas:

- * Co zamawiamy? (Co si objednáme?)

i kiedy przychodzi kelner podaje listę potraw.⁽³⁴⁾

Jeśli przy stoliku siedzą dwie osoby, które są razem, jedna z nich zamawia, pytając:

- * Co dla ciebie? // Co dla Pani // Pana? (Co tobě // vám?)
Na co masz ochotę? // Na co Pan // Pani ma ochotę? (Na co máš // máte chuť?)

Samo zamawianie jest również proste jak zakupy, gdyż zamawiający używa czasownika PROSZĘ, po którym (w bierniku) wymienia potrawy.

- * Proszę dwie zupy jarzynowe, kotlet i surówkę z kiszzonej kapusty.
Proszę tort, kawę i lody truskawkowe.

Po zjedzeniu posiłku, płacimy mówiąc:

- * Proszę rachunek. (Prosím účet. // Zaplatím.)

Jeżeli chcemy zostawić kelnerowi napiwek (spropitné), mówimy:

- * Reszta dla Pana // Pani. // Reszty nie trzeba. (To je vpořádku. // To je dobré.)

To, czy klient zostawia napiwek, czy też nie, zależy wyłącznie od niego. Nie ma tu żadnych obowiązujących reguł.

© SLOVNÍ ZÁSoba
SŁOWNICTWO

1. POJMENOVÁNÍ JÍDEL
(NAZWY POTRAW)

RESTAURACJA DLA POCZĄTKUJĄCYCH
(RESTAURACE PRO ZAČÁTEČNÍKY)

MENU

(Jídelní lístek)

Zakąski (předkrmy)

jaja w sosie szczypiorkowym
(vajíčka s pažitkovou omáčkou)

- mięso zimne w galarecie
(studené maso w aspiku // maso v aspiku)
- kanapki z pastą śledziową
(chlebičky s pomazánkou ze sledů)
- pasztet cielęcy, pieczywo, masło
(telecí paštika, pečivo, máslo)
- pomidory nadziewane szynką i serem
(rajčata plněná šunkou a sýrem)

Zupy (polévky)

- zupa jarzynowa
(zeleninová polévka)
- zupa grochowa - *grochówka*
(hrachová polévka)
- zupa grzybowa
(houbová polévka)
- zupa pomidorowa
(rajčatová polévka)
- zupa ogórkowa
(okurková polévka)
- barszcz czerwony
(červený baršč – viz Doplňující text)
- rosół z kury
(slepičí vývar)
- żurek
(žurek)
- krupnik
(kroupová // krupková polévka)
- kapuśniak
(zelná polévka)
- chłodnik
(různé druhy studeného baršče)

Dania drugie (hlavní chod // jídla)

- kotlet schabowy z ziemniakami

- befszyk
(biftek)
- sztuka mięsa *na kielbasy*
(vařené maso)
- kurczak z frytkami
(kuře s hranolky)
- filet z dorsza
(filé z tresky)
- zrazy - *wołowina, masa se zeleninou a gromadzi*
(plátky nebo karbanátky či řízky z mletého masa)
- bigos - *kapusta, kvasina, gajdos, kielbasa, maso*
(bigos – jedno z typických polských jídel)
- gołąbki *kolbas*
(plněné zelné listy)
- kasza gryczana zapiekana z mięsem
(zapečená pohanková kaše s masem)
- kasza jaglana zapiekana ze śliwkami
(zapečená jáhelná kaše se švestkami)
- kasza manna
(krupicová kaše)
- omlet z pieczarkami
(omeleta se žampiony)
- omlet z dżemem
(omeleta se zavařeninou)
- pierogi z serem // z kapustą *na smetaně*
(taštičky s tvarohem // se zelím)
- naleśniki *placki ziemniaczane*
(palačinky)

Surówki – sałatki (zeleninové saláty – většinou saláty s majonézou)

- mizeria
(okurkový salát)
- sałata
(hlávkový salát)
- ogórki kwaszone *ogórek kiszony*

sałatka z pomidorów

(rajčatový salát)

surówka z kapusty kiszzonej

(salát z kysaného zelí)

salát zestaw surówek

(salát z různých druhů zeleniny)

Desery (moučníky)

lody

(zmrzlina)

sernik

(tvarožník)

tort czekoladowy

(čokoládový dort)

tort makowy

(makový dort)

tort orzechowy

(ořechový dort)

tort migdalowy

(mandlový dort)

pączki

(koblihy)

mazurek jablkowy

(druh koláče s jablky)

galaretka porzeczkowa

(rybízové želé)

drożdżówki z marmoladą

(kynuté koláče se zavařeninou)

Napoje bezalkoholowe (nealkoholické nápoje)

Napoje zimne (studené nápoje)

woda sodowa

(sodovka//sodová voda)

woda mineralna

(minerálka//minerální voda)

napój jableczny

(jablečný mošt)

sok owocowy

(ovocná šťáva)

cocktail truskawkowy

(jahodový koktejl)

Napoje gorące (teplé nápoje)

herbata

(čaj)

kawa czarna

(černá káva)

kawa ze śmietanką

(káva se šlehačkou)

czekolada

(čokoláda)

Napoje alkoholowe (alkoholické nápoje)

aperitif

(aperitiv)

piwo

(pivo)

wino białe // czerwone wytrawne

(přírodní bílé // červené víno)

wino słodkie

(desertní víno)

szampan

(šampaňské)

wódka

(vodka)

miód pitny

(medovina)

koniak

(koňak)

likier

(likér)

D SITUAČNÍ CVIČENÍ

ĆWICZENIA SYTUACYJNE

1. Proszę odegrać scenki z cyklu „W kawiarni”.

2. Proszę uzupełnić następujące dialogi.

- a) – Co dla .....?
 – Proszę .....
 – Niestety ..... już nie ma.
 – A czy ..... jest?
 – Tak.
 – To proszę .....
 – Czy podać ..... do picia?
 – .....
 – Już podaję.
- b) – Mam ochotę na ..... a ty?
 – Zjadłbym .....
 Kelner – Co dla .....
 – .....
 Kelner – Wino słodkie czy wytrawne?
 – .....
 Kelner – Czy to wszystko?
 – Nie, proszę jeszcze ..... Teraz wszystko.
 Kelner – ..... państwu.
- c) – ..... zamawiamy?
 – Dla .....
 – A dla .....

– A ja mam ochotę .....

Kelner – .....

– .....

Kelner – Lody z bitą śmietaną, czy z rodzynkami?

– ..... I proszę od razu rachunek.

Kelner – Proszę.

– Reszty .....

3. Y zaprasza X do restauracji, pyta na co X ma ochotę i zamawia.
4. X zamawia kotlet. Kotlet jest niesłony, X prosi kelnera o sól.
5. X zamawia kawę z ekspresu i koniak. Kelner pyta, czy kawa bez czy ze śmietanką, i jaki koniak. X prosi o kawę bez śmietanki i Napoleona.
6. X jest w restauracji w Polsce i chce zjeść typowe polskie danie. Pyta kelnera. Kelner mówi, że polskie danie to ..... X zamawia i prosi coś do picia.
7. X zaprasza na ciastka i kawę do kawiarni. X mówi, że płaci.
8. X chce zapłacić za obiad. Prosi kelnera i dziękuje za resztę.

opinię

podaj po polsku

podaj - odpowiedź

GRAMATIKA

GRAMATYKA

1. JMÉNA (JMIONA)

1.1. PODSTATNÁ JMÉNA – 2. p. mn. č. (RZECZOWNIKI – DOPELNIACZ 1. mn.)

Rodzaj	Końcówka		Przykłady
	M. 1. p.	D. 1. mn.	
męski	-K, – niektóre rzecz. miękko- tematowe	-ów	panów, psów, telefonów, chłopców, krajów, uczniów i kraji, uczni
	– niektóre rzecz. miękko- tematowe	-i// -y	nauczycieli, pisarzy, koni, miesiący, kluczy
żeński	-a, -i	-Ø	kobiet, róż, pań
	-K, -nia	-i// -y	myszy, pieśni, cukierni
nijaki	-o, – większość rzecz. na -e	-Ø	miast, jabłek, mieszkań, mórz, pytań
	– niektóre rzecz. na -e	-i// -y	narzędzi, naręczy (= náruč)

1.2. PŘÍDAVNÁ JMÉNA – 2. p. mn. č. (PRZYMIOTNIKI – DOPELNIACZ 1. mn.)

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski	-ich// -ych	bez młodych nauczycieli, nowych domów
żeński		bez pięknych pań, narodowych pieśni
nijaki		bez dużych miast, wygodnych mieszkań

1.3. PODSTATNÁ JMÉNA – 4. p. mn. č.

(RZECZOWNIKI – BIERNIK 1. mn.)

Rodzaj	Sposób tworzenia	Przykłady
męski osobowy	= 2. p.	panów, studentów, nauczycieli, gospodarzy
męski nieosobowy	= 1. p.	psy, konie, telefony, pokoje, domy, stoły
żeński		kobiety, panie, ulice, kości, dłonie
nijaki		jabłka, miasta, pola, morza

1.4. PŘÍDAVNÁ JMÉNA – 4. p. mn. č. (PRZYMIOTNIKI – BIERNIK 1. mn.)

Rodzaj	Sposób tworzenia	Przykłady
męski osobowy	= 2. p.	nowych studentów, dobrych gospodarzy
męski nieosobowy	= 1. p.	nowe psy, wygodne pokoje, stare stoły
żeński		szerokie ulice, nowe aktorki
nijaki		stare miasta, zielone pola

2. SKLADBA (SKŁADNIA)

2.1. SPOJOVÁNÍ ČÍSLOVEK ZÁKLADNÍCH S PODSTATNÝMI JMÉNY (ŁĄCZENIE LICZEBNIKÓW GŁÓWNYCH Z RZECZOWNIKAMI)

2.1.1. Číslovky od 1 do 4 (Liczebniki od 1 do 4)

– číslovka se shoduje s podstatným jménem v rodě, čísle a pádě – **vztah shody** (związek zgody)

- * dva, trzy, cztery + kilogramy
jeden + kilogram
- dwie, trzy, cztery + ulice
- dwa, trzy, cztery + słowa
- jeden pan – z jednym panem

dwaj panowie
dwie ulice
dwie słowa

2.1.2. Číslovky od 5 výše (Liczebniki od 5 wzwyż)

– v 1. a 4. pádě podstatné jméno je po číslovkách od 5 výše ve tvaru 2. pádu – **vztah řízenosti** (związek rządu)

- * kupila jsem šest + parówek
mam dwanaście + książek
spotkałam pięciu + chłopców
widziałam osiem + kobiet

szesc panow
dwadziecia panow
pietu panow
osmiu panow

– v ostatních pádech se číslovka shoduje s podstatným jménem v rodě, čísle a pádě – **vztah shody** (związek zgody)

- * z šesti + parówkami
o dwunastu + książkach
pięciu + chłopcom
bez ośmiu + kobiet

GRAMATICKÁ CVIČENÍ ĆWICZENIA GRAMATYCZNE

1. Proszę wstawić poprawne formy rzeczowników i przymiotników.

- a) Proszę (zupa jarzynowa) .....
- b) Proszę (omlet z pieczarkami) ..... *omlet - 2 p*
- c) Proszę (sałatka) .....
- d) Proszę (lody malinowe) .....
- e) Poproszę (kawa ze śmietanką i sernik) .....
- f) Proszę (lampka wina) .....

2. Proszę odpowiadać na poniższe pytania według wzoru.

Wzór: Czy jest zupa pomidorowa?
– Nie ma zupy pomidorowej.

- a) Czy jest Marek?
- b) Czy jest profesor Bielski?
- c) Czy jest sok wiśniowy?
- d) Czy jest wino wytrawne?
- e) Czy lubisz torty czekoladowe?
- f) Czy lubisz kawę bez cukru?
- g) Czy są hiszpańskie pomarańcze? *nie ma pomarańczy*
- h) Czy są świeże pomidory? *nie ma pomidorów*
- i) Czy lubisz słodkie ciastka? *nie ma ciastek*

3. Proszę użyć poprawnych form gramatycznych.

- a) Lubię (zupa pomidorowa) .....
- b) Mam ochotę na (bigos i piwo) .....
- c) Co dla (ty) .....
- d) Proszę (sernik i butelka wody mineralnej) .....
- e) Zapraszam cię na (obiad) ..... do (restauracja) .....
- f) Idziemy na (kawa) .....

- g) Czy lubisz (czerwone, wytrawne wino) .....?
 h) Nie chcę (tort czekoladowy) ..... *chcę czekoladowy*

4. Proszę wstawić poprawne formy rzeczowników i przymiotników.

- a) Nie znam tych (uczeń) .....
 b) Na (targ) ..... kupuję (ziemniak i jabłko - pl.) .....
 c) Dziś nie mamy ani (czerwona róża - pl.) ..... ani (biały goździk - pl.) .....
 d) Na (kolacja) ..... będą (pierog ruski - pl.) ..... i (świeża truskawka - pl.) .....
 e) Nie mam (ochota) ..... na takie (pączek - pl.) .....
 f) Chcę kupić jakies (nowa książka) ..... o (historia Polski) .....
 g) Nie lubię (pies - pl.) ..... i (koń - pl.) .....
 h) Nie dostałem (pieniądz - pl.) ..... za wszystkie (korepetycja - pl.) .....

5. Proszę wstawić właściwą formę rzeczownika.

a) 2 (dom)	f) 11 (mieszkanie) .....
b) 5 (student)	g) 3 (pani) .....
c) 4 (stół)	h) 100 (kilogram) .....
d) 12 (banan)	i) 1000 (rzecz) .....
e) 23 (miasto)	j) z 1 (studentka) .....

dwadzieścia trzy miasto

miasto

dwadzieścia jeden

nie zmienia się

wydrzeć jeden stół

G KONTROLNÍ CVIČENÍ

ĆWICZENIA KONTROLNE

1. Proszę uzupełnić poniższy tekst.

- a) Wczoraj Marek zadzwonił do (Barbara) ..... i zaprosił ją na (kolacja) ..... do (Balaton) .....
 b) Barbara zgodziła się iść, bo lubi i (Marek) ..... i (węgierska kuchnia) .....
 c) W restauracji Marek i Basia zamówili (placki ziemniaczane i sałatka z pomidorów) .....
 d) Zamówili też (wino i piwo) .....
 e) Niestety (piwo) ..... było tylko ciemne.
 f) Marek zamówił więc (woda mineralna) .....
 g) Kolacja była doskonała według (Marek i Basia) .....
 h) Po (kolacja) ..... Marek i Basia poszli do (mała, przyjemna kawiarnia) ..... na (kawa i lody) .....

2. Proszę powiedzieć, jaka jest Pani // Pana ulubiona potrawa i co jest potrzebne do jej przygotowania.

3. Proszę powiedzieć, jaka jest Pani // Pana najmniej ulubiona potrawa i dlaczego.

4. Proszę wstawić poprawne formy czasownika w czasie przeszłym, przyszłym lub teraźniejszym.

- a) Stefan (mieszkać) ..... w Krakowie już trzy lata.
 b) Wczoraj (ja rozmawiać) ..... z dyrektorem.

- c) (My robić) ..... zakupy na niedzielę.
 d) (Ty zadzwonić) ..... do mnie jutro?
 e) Gdzie (wy iść) .....?

Dobry

5. Proszę przetłumaczyć na język polski.

- a) Mám chuť dnes jít na oběd do restaurace.
 b) Objednám stůl na 14.00 hodinu a tak zajdu pro tebe kolem jedné hodiny.
 c) Čím mohu posloužit? *co podáš? to paní k tomu podáš?*
 d) Dáme si dvakrát slepičí vývar, vepřovou kotletu s hranolky a okurkový salát. *salát je z okurky*
 e) K pití si dáme láhev červeného přírodního vína.
 f) Chtěli bychom zaplatit.
 g) Dnes platím já.
 h) Skutečně to víno bylo výborné. *skvělé*

*například
 naladba ovocna*

6. Co oni mowią?

H DOPLŇUJÍCÍ TEXT

TEKST UZUPEŁNIAJĄCY

U WIERZYŃKA

Wierzynek

Restauracja „Wierzynek” w Krakowie przy Rynku Głównym 15 zawdzięcza swoją sławę królewskiej uczcie wydanej przez Mikołaja Wierzyńka w 1364 roku. Sławna z wystawności ucztą na cześć monarchów ówczesnej Europy z okazji ślubu Karola IV Luksemburczyka z wnuczką Kazimierza Wielkiego, Elżbietą, przeszła do historii, a ciekawość, jak ten lokal wygląda dziś i co się w nim jada, sprowadza stale do „Wierzyńka” licznych gości.

Zanim udacie się tam sami, spróbujcie przyrządzić coś z dań zaproponowanych przez szefa kuchni.

BARSZCZ CZERWONY Z USZKAMI

Składniki: 1 l rosołu z mięsa wołowego lub drobiu, 5 g grzybów suszonych, 15 dag cebuli, 1 kg buraków, 0,30 l zakwasu z buraków, 1 dag cukru grysiku, sól, pieprz, czosnek, liść bobkowy, kwasek cytrynowy do smaku.

Sposób wykonania: grzyby starannie umyć, namoczyć i oddzielnie ugotować. Oczyszczone buraki pokrajać w plastry, dodać cebulę, zalać gorącym rosołem i gotować. Barszcz przecedzić, dodać wywar z grzybów gotowanych, posiekane grzyby, zakwas, przyprawy do smaku. Barszcz można podawać w filiżankach sam lub z dodatkami, jak: uszka, paszteciki, diablutki. Porcję barszczu można posypać siekaną zieloną pietruszką lub koperkiem.

Uszka do barszczu mogą być nadziewane farszem mięsny, grzybowym lub jajecznym.

Składniki: 35 dag mąki, jajko, 0,15 l wody, sól.

Sposób wykonania: do przesianej mąki wbić jajko, zarobić ciasto wlewając wodę cienkim strumieniem. Ciasto powinno być wolne.

Dobrze wyrobione ciasto rozwałkować cienko, kroić w kwadraty o boku 3 cm, nakładać farsz po przekątnej, zlepić brzegi.

a następnie przeciwległe końce zlepiać razem. Uszka ugotować we wrzącej wodzie, a gdy wypłyną na powierzchnię, wyjmować łyżką cedzakową.

KACZKA PIECZONA PO KRÓLEWSKU

Składniki: 2 kg kaczki, 1 kg brzoskwiń lub gruszek z syropu, 20 dag brusznicy lub żurawiny smażonej; sól i majeranek do smaku. Sposób wykonania: kaczkę posolić, posypać majerankiem i upiec w piekarniku na złoty kolor. Upieczoną kaczkę wyporcjować. Obok ułożyć brzoskwinię lub gruszkę przekrojone na dwie części. W środki po pestkach nałożyć żurawiny lub brusznicę. Porcje kaczki posypać zieloną pietruszką. Można podawać z czerwoną kapustą, surówkami, ziemniakami.

Parola pisanina o jublatce

(Almanach Polonii 1987, s. 293–295)

8. LEKCE

(Lekcja ósma)

NA POCZCIE

Ⓐ ÚVODNÍ TEXT

TEKST WSTĘPNY

PRZYJEŻDŻAMY W PIĄTEK

Marek i Zbyszek za kilka dni wyjeżdżają na wakacje. Po drodze chcą odwiedzić kolegę, który mieszka w Warszawie. Idą więc na pocztę, aby wysłać telegram. Marek podchodzi do okienka.

M – Dzień dobry pani. Chciałbym nadać telegram do Warszawy.

P – Proszę wypełnić ten niebieski formularz.

Marek i Zbyszek zastanawiają się, co napisać.

M – Co napisać?

Z – Napisz: Przyjeżdżamy w piątek o godzinie 17.30 pociągiem z Krakowa. Czekaj na nas na dworcu Warszawa Gdańska.

M – Nie wygłupiaj się, przecież to telegram. Wiesz, ile zapłacilibyśmy? Trzeba to skrócić.

Z – To zaproponuj coś innego.

M – A może: Przyjeżdżamy. Piątek 17.30. Warszawa Gdańska. Marek i Zbyszek.

Z – Niech będzie. *prosto by*

M – Dobrze, teraz jeszcze imię i nazwisko adresata: Marcin Zabielski, adres Warszawa ul. Marszałkowska 18/27, aha, jeszcze adres nadawcy. Mój czy twój? *flamandjczak*

Z – To obojętne. Może być twój.

M – No dobrze. Idę do okienka.

Z – Idź! Tylko pospiesz się, a ja stanę w kolejce do okienka listowego, bo musimy jeszcze kupić znaczki na listy, a potem trzeba zapłacić rachunki, o które poprosiła babcia.

M – Masz rację, zupełnie zapomniałem o tych rachunkach.

Przy okienku.

M – Proszę pani, chciałbym nadać telegram.

P – Proszę bardzo. Pilny czy zwykły?

M – A jaka jest różnica w cenie?

P – Pilny jest dwa razy droższy.

M – Rozumiem, a czy ten zwykły będzie jeszcze dzisiaj w Warszawie?

P – Tak, ale dopiero wieczorem.

M – To mi wystarczy. Proszę zwykły.

P – Razem z adresem 14 słów. Płaci pan 10200 złotych, a tu jest potwierdzenie. *to potwierdzenie w adre*

M – Dziękuję pani.

Chwilę potem.

Z – Nadałeś?

M – Tak. Marcin powinien dostać wiadomość jeszcze dziś wieczorem.

Z – To świetnie.

Słowniczek

poczta, -y (f)
przyjeżdżać, -am, -asz
wyjeżdżać, -am, -asz
wakacje; -cji (pl. t.)

pošta
přijíždět
odjíždět, vyjíždět
prázdniny

odwiedzić, -dzę, -dzisz
kolega, -i (m)

1. pl. koledzy

okienko, -a (n)

nadać, -dam, -dasz

3. pl. -dadzą

wypełnić, -nię, -nisz

formularz, -a (m)

zastanawiać się, -wiam,

--wiasz (nad czym)

napisać, -szę, -szesz

pociąg, -u (m)

wyglupiać się, -piam, -piasz

przecież

zapłacić, -cę, -cisz

skrócić, -cę, -cisz

zapropnować, -nuję, -nujesz

adresat, -a (m)

adres, -u (m)

nadawca, -y (m)

obojętny - *nadać telegram*

tylko

pospieszyć się, -szę, -szysz

stanać, -nę, -niesz

listowy

znaczek, -czka (m)

racja, -cji (f)

zapomnieć, -mnę, -mnisz

(o czym)

pilny

zwykły

różnica, -y (f)

dwa razy

droższy (2. stupeň od drogi)

wystarczyć, -czę, -czysz

słowo, -a (m)

potwierdzenie, -nia (n)

potem

navštívit

kolega, spolužák, spolupracovník

okénko

zde: vyslat, podat (telegram)

zde: vyplnit

formulář, tiskopis

zamýšlet se, uvažovat

napsat

vlak

zde: hloupnout, bláznit

přece

zaplatit

zkrátit

navrhnout

adresát

adresa

odesílatel

zde: lhostejný

zde: jenom

pospíšet si

postavit se

dopisní

poštovní známka

zde: pravda

zapomenout (na něco)

zde: spěšný

zde: obyčejný

rozdíl

dvakrát

dražší

postačit

slovo, výraz

potvrzení

potom, později

Związki frazeologiczne

wyjeżdżają na wakacje
podchodzić do okienka

jedou na prázdniny
jit k okénku

o godzinie 17.30	v 17.30
Nie wygłupiaj się.	Nehloupni. // Neblázní.
A może.	Tak třeba.
Niech będzie.	Dobře. // Může být.
To obojętne.	To je jedno.
Stanę w kolejce do okienka listowego.	Postavím se ve frontě u dopisní přepážky.
Masz rację.	Máš pravdu.
dopiero wieczorem	teprve večer

Cvičení (Ćwiczenia)

1. Jak to można powiedzieć w Pani // Pana języku?

- Marek i Zbyszek wyjeżdżają na wakacje.
- Proszę wypełnić ten formularz.
- Trzeba zapłacić rachunki.
- To obojętne.
- Marcin powinien dostać wiadomość jeszcze dziś wieczorem.
- Stanę w kolejce do okienka listowego.

2. Tak czy nie? Proszę odpowiedzieć całym zdaniem.

- Marek i Zbyszek jadą na wakacje do Warszawy.
- Marek i Zbyszek chcą nadać telegram do Marcina.
- Chłopcy wysyłają telegram pilny. *urgentny telegram*
- Telegram będzie w Warszawie następnego dnia.
- Chłopcy muszą zapłacić rachunki, o które prosiła mama.

3. Proszę uzupełnić.

- Chciałbym nadać telegram ... Warszawy.
- Przyjeżdżamy ... piątek ... godzinie 17.30 pociągiem ... Krakowa.

- Zupełnie zapomniałem ... tych rachunkach.
- Jaka jest różnica ... cenie?

B KONVERZACE KONWERSACJA

JESZCZE TE ZNACZKI I RACHUNKI

I. Marek i Zbyszek wysłali już telegram do Marcina. Teraz muszą załatwić na pocztę jeszcze kilka innych spraw. Najpierw kupują znaczki.

Przy okienku listowym.

Z – Dzień dobry. Proszę znaczki na dwie widokówki i dwa listy krajowe i na ekspres lotniczy do Francji.

P – Dwie widokówki, dwa listy i ekspres lotniczy gdzie?

Z – Do Francji.

P – 6800 złotych. Listy proszę wrzucić do skrzynki przed wejściem.

Z – Dziękuję pani.

Słowniczek

załatwić, -wię, -wisz
widokówka, -i (f)
list krajowy
ekspres, -u (m)

vyřídít, zařídít
pohlednice
tuzemský dopis
expres (dopis)

wrzucić, -cę, -cisz
 skrzynka, -i (f) *skrzynka*
 wejście, -a (n)

vhodit
 zde: poštovní schránka
 vchod, vstup

II. Aby zapłacić rachunki, Marek musi wypłacić pieniądze z książeczki oszczędnościowej, ponieważ nie ma przy sobie gotówki.¹ *gotówka*

M – Proszę pani, chciałbym zrealizować czek.
 P – Pana dowód osobisty.
 M – Proszę.
 P – Dziękuję i proszę się tu podpisać.
 M – Już.
 P – Proszę, tu są pieniądze.
 M – Dziękuję.

Słowniczek

wypłacić, -cę, -cisz
 książeczka oszczędnościowa
 ponieważ
 przy sobie
 gotówka, -i (f)
 zrealizować, -zuję, -zujesz
 czek, -u (m)
 dowód, -wodu (m)
 dowód osobisty
 podpisać się, -szę, -szesz

zde: vyplatit, vybrat (peníze)
 spořitelni knížka
 poněvaď
 u sebe, s sebou
 peněžní hotovost; zde: peníze
 zrealizovat; zde: proplatit
 šek
 zde: průkaz
 občanský průkaz
 podepsat se

Związki frazeologiczne

aby zapłacić

aby mohl zaplatit

III. Teraz Marek może już zapłacić rachunki.

M – Chciałbym zapłacić te wszystkie rachunki. Tu są książeczki² i rachunek telefoniczny.
 P – Za ten miesiąc czy za następny też?
 M – Nie, nie tylko za ten. *prąd + gaz*
 P – Gaz 54 987, światło 87 654, mieszkanie 34 987, radio i telewizor 45 000 i telefon 98 456. Razem 321 084 złote.
 M – Proszę bardzo. Mam końcówkę! *to 4 złote dużej*
 P – Dziękuję, tu jest reszta.

Słowniczek

telefoniczny
 gaz, -u (m)
 światło, -a (n)
 radio, -a (n)
 telewizor, -u (m)
 końcówka, -i (f)

telefonní, telefonický
 plyn
 světlo; osvětlení; zde: elektrina
 rádio, rozhlas
 televizor; zde: televize
 koncovka; zde: drobné

△ **Poznámky:**

¹ Jedná se o polský systém placení.

² V Polsku jsou užívány místo jednotlivých účtů za provoz bytu i pronájem tzv. knížky.

© SLOVNÍ ZÁSoba SŁOWNICTWO

1. Telegramy, listy, paczki, ...

Na poczcie możemy załatwić wiele spraw. Możemy:

- zadzwonić,
- zamówić rozmowę międzymiastową lub międzynarodową.

Możemy nadać różne rodzaje telegramów:

- telegram zwykły - czyli normalny,
- telegram pilny - idzie dużo szybciej,
- telegram okolicznościowy (příležitostný) - wysyłany z okazji imienin (jmenin), urodzin (narozenin), ślubu (sňatku), itd.

Na poczcie możemy też wysłać:

- widokówki,
- listy krajowe i zagraniczne,
- list zwykły, *list polecony / paczka lotnicza (list polecony)*
- ekspres, ekspres lotniczy,
- list polecony (doporučený dopis) - na poczcie wówczas otrzymujemy (potwierdzenie nadania listu, co umożliwia jego odnalezienie (nalezení) w razie zaginięcia (v případě ztráty); list polecony może być zwykły, ekspresowy lub lotniczy.

Na poczcie można też:

- zapłacić rachunki,
- wypłacić i wpłacić (složit, dát) pieniądze na książeczki oszczędnościowe (spořitelní knížka),
- przesłać (poslat) pieniądze,
- wysłać // nadać paczkę - na paczce zawsze piszemy adres adresata i nadawcy.

D SITUAČNÍ CVIČENÍ

ĆWICZENIA SYTUACYJNE

1. Proszę odegrać krótkie scenki z cyklu „Jeszcze te znaczki i rachunki”.
2. Proszę uzupełnić dialogi.
  - a) - ..... telegram ..... Wrocławia.
  - Okolicznościowy czy .....?

- .....
- Ile .....?
- .....

b) - Proszę znaczki ..... list ..... do .....

- Ekspres czy .....?
- .....
- Proszę.
- .....

c) - ..... paczkę ..... Warszawy.

- Proszę wypełnić ten czerwony .....
- Proszę.
- Proszę położyć paczkę na wadze *zważyc* kilogramy.
- Płaci pani .....
- .....

3. X chce wysłać list lotniczy do Anglii. Chce kupić znaczki na poczcie. Y pracuje na poczcie.
4. X chce zrobić duże zakupy. W związku z tym musi wypłacić pieniądze z książeczki czekowej. Y pracuje na poczcie.
5. Kolega ma urodziny. X chce wysłać koledze telegram okolicznościowy. Y gra rolę pani na poczcie.
6. X musi wysłać dokumenty. Chce, aby adresat otrzymał je szybko. Y pracuje na poczcie.
7. X chce nadać paczkę do Francji. Załatwia swoją sprawę na poczcie. Y pracuje na poczcie.

E GRAMATIKA GRAMATYKA

1. SLOVESA (CZASOWNIKI)

1.1. ROZKAZOVACÍ ZPŮSOB (TRYB ROZKAZUJĄCY) *ROZKAZNIK*

Vyjadřuje rozkaz, výzvu nebo přání, které se podle mluvčího má stát skutečným, které má uskutečnit někdo jiný, zpravidla oslovený.

1.1.1. Jednoduché tvary (Formy proste)

Tvary rozkazovacího způsobu jsou tvořeny od kmene přítomného:

– u sloves I. a II. skupiny, tj. zakončených v 1. os. j. č. přítomného času na -ę, od kmene, který je ve 2. os. j. č. přítomného času:

* *lemał* pisz -esz, rob -isz *robię → robij! bierz!*

– u sloves III. a IV. skupiny, tj. zakončených v 1. os. j. č. přítomného času na -am// -em, od kmene, který je ve 3. os. mn. č. přítomného času:

* czytaj -ą, jedz -ą

Rozkazovací způsob má tři flektivní tvary s příslušnými koncovkami:

2. os. j. č.: -Ø

1. os. mn. č.: -my

2. os. mn. č.: -cie

pisz, rób, czytaj, jedz!

piszmy, róbmy, czytajmy,
jedzmy!

piszcie, róbcie, czytajcie, jedzcie!

Některá slovesa I. skupiny (-ę, -esz), která mají kmen zakončený na -n- nebo jejichž kmen netvoří úplná slabika, mají rozšířen kmen o -ij, např.:

* ciągniesz – ciągnij!
rwiesz – rwij!

ciągnąć - przeciągnąć, nabierać - nabierać!

Jednoduché tvary rozkazovacího způsobu jsou užívány především v neoficiálních situacích.

1.1.2. Opisné tvary (Formy opisowe)

Zejména při oficiálních situacích se ve spisovné polštině dává přednost opisným tvarům. Tyto tvary jsou tvořeny v jednotném čísle z:

* niech + 3. os. j. č. přítomného času
niech pisze, niech mówi, niech czyta, niech je.

v množném čísle z:

* niech + 3. os. mn. č. přítomného času
niech piszą, niech mówią, niech czytają, niech jedzą.

Místo opisných tvarů je možné při oficiálních situacích, tj. při vykání, užít rovněž konstrukce:

* proszę + infinitiv
proszę pisać, proszę mówić, proszę czytać, proszę jeść.

niech gasi skamień

1.2. PODMIŃOVACÍ ZPŮSOB (TRYB PRZYPUSZCZAJĄCY) *WARUNKOWY*

Podmiňovací způsob vyjadřuje děj možný, který se klade jako přání nebo podmínka, anebo děj podmíněný, tj. který by nastal, kdyby se splnila jistá podmínka.

1.2.1. Podmiňovací způsob přítomný (Tryb przypuszczający czasu teraźniejszego)

Vyjadřuje děj možný v přítomnosti nebo budoucnosti. Tyto tvary jsou utvořeny z:

3. os. j. č. // mn. č. minulého času (= přičestí minulé)

+

zvláštních tvarů pomocného slovesa „być“

– infinitiv (bezokolicznik): myśleć

Osoba	Liczba pojedyncza		
	koniugacja r. męskiego	koniugacja r. żeńskiego	koniugacja r. nijakiego
1.	myślał – bym	myślała – bym	
2.	myślał – byś	myślała – byś	
3.	myślał – by	myślała – by	myślało – by

Osoba	Liczba mnoga	
	koniugacja męskoosobowa	koniugacja żeńskorzeczowa
1.	myśleli – byśmy	myślały – byśmy
2.	myśleli – byście	myślały – byście
3.	myśleli – by	myślały – by

Zvláštní tvary pomocného slovesa „być“ se píší buď **dohromady s plnovýznamovým slovesem** jako jeho druhá část (czytałbym, mówiłabyś) nebo jsou vyděleny před plnovýznamové sloveso jako **samostatná část tvaru podmiňovacího způsobu**. (ja bym czytał, ty byś mówiła). Tento způsob je charakteristický pro mluvený jazyk.

1.2.2. Podmiňovací způsob minulý (Tryb przypuszczający czasu przeszłego)

Vyjadřuje děj v minulosti možný, ale neuskutečněný nebo neuskutečnitelný. Tyto tvary jsou utvořeny z:

tvarů pominovacího způsobu přítomného

+

tvarů minulého času pomocného slovesa „być“

* ^{nie, używa się} myślałbym był // byłbym myślał
czytałaabyś była // byłaabyś czytała
robilibyście byli // bylibyście robili

Zvláštní tvary pomocného slovesa „być“ se spojují v jedno slovo se slovesy ve tvaru osobním, ojedinele i neosobním (czytała-by się dobrze), rovněž se spojkami (gdyby, choćby), s částicemi (czyby, ^{nie, by} niechby) a se slovy s významem porovnávacím (jakby, niby). ^{już}

* gdybym to wiedział
żebyś już przyjechała

Ⓕ GRAMATICKÁ CVIČENÍ ĆWICZENIA GRAMATYCZNE

1. Proszę dokończyć zdania według wzoru.

Wzór: Gdyby była ładna pogoda, pojechałbym na wakacje.
(pojechać)

- Gdybym miała milion dolarów, ... nowe auto. (kupić)
- Gdybyśmy pojechali do Krakowa, ... Wawel. (zobaczyć)
- Gdybyś dobrze znał polski, ... polskie gazety. (czytać)
- Gdyby mnie zapytał, ... gdzie jest restauracja. (wiedzieć)

- e) Gdybyś chciała, ... zakupy. (zrobić)
 f) Gdybyście się nauczyły, ... (wiedzieć)
 g) Gdyby zostali w domu, ... telewizję. (oglądać)
 h) Gdybym przyszedł, ... nową książkę. (dostać)

2. Proszę przekształcić zdania według wzoru.

Wzór: Późno wstałem i spóźniłem się do szkoły. Gdybym późno nie wstał, nie spóźniłbym się do szkoły.

- a) Potrzebowałem pomocy i zwróciłem się do Piotra.
 b) Mieszkamy na tej samej ulicy i spotykamy się często.
 c) Zmieniłam miejsce pracy i straciłam znajomych.
 d) Wypełniliście formularz i możecie pojechać do Austrii.
 e) Zapłacili za listy i otrzymali potwierdzenie.

3. Proszę przetłumaczyć następujące zdania.

- a) Byl bych býval šel s Martinem, kdybych to věděl.
 b) Kdybychom bývali napsali ten dopis, mohli bychom odjet už dnes.
 c) Byli by bývali koupili šunku, kdyby měli peníze.
 d) Kdyby se býval vrátil domů, byl by mohl zatelefonovat Evě již včera.
 e) Bývala bych chtěla mluvit s Martou.

4. Proszę zamienić według wzoru.

Wzór: Proszę pisać. Pisz!

- a) Proszę iść prosto, a potem proszę skrócić w lewo.
 b) Proszę zrobić zakupy.

- c) Proszę kupić trzy bilety.
 d) Proszę zamówić mi piwo.
 e) Proszę zapłacić rachunek.

5. Z tekstu dialogu proszę wypisać wszystkie czasowniki i utworzyć ich tryb rozkazujący prosty i opisowy.

6. Proszę użyć poprawnej formy rzeczowników w nawiasach.

- a) Chciałbym nadać ..... (telegram okolicznościowy).
 b) Czy wysłałeś już ..... (paczka) do ..... (babcia).
 c) Nie kupuj mi ..... (znaczki). Mam jeszcze kilka.
 d) Zostawiłam torebkę na ..... (poczta) przy ..... (kasa).
 e) Gdzie idziesz? Na ..... (poczta).

G KONTROLNÍ CVIČENÍ

ĆWICZENIA KONTROLNE

1. Proszę uzupełnić tekst.

- a) Za kilka dni Marek i Zbyszek wyjeżdżają na ..... (wakacje).
 b) Po ..... (droga) chcieliby odwiedzić ..... (Marcin).
 c) Marcin mieszka w ..... (Warszawa).
 d) Marek i Zbyszek ..... (musieć) nadać telegram.
 e) Idą więc na ..... (poczta).
 f) Na ..... (poczta) załatwiają też kilka innych rzeczy: ..... (kupować) znaczki na ..... (listy) i .....

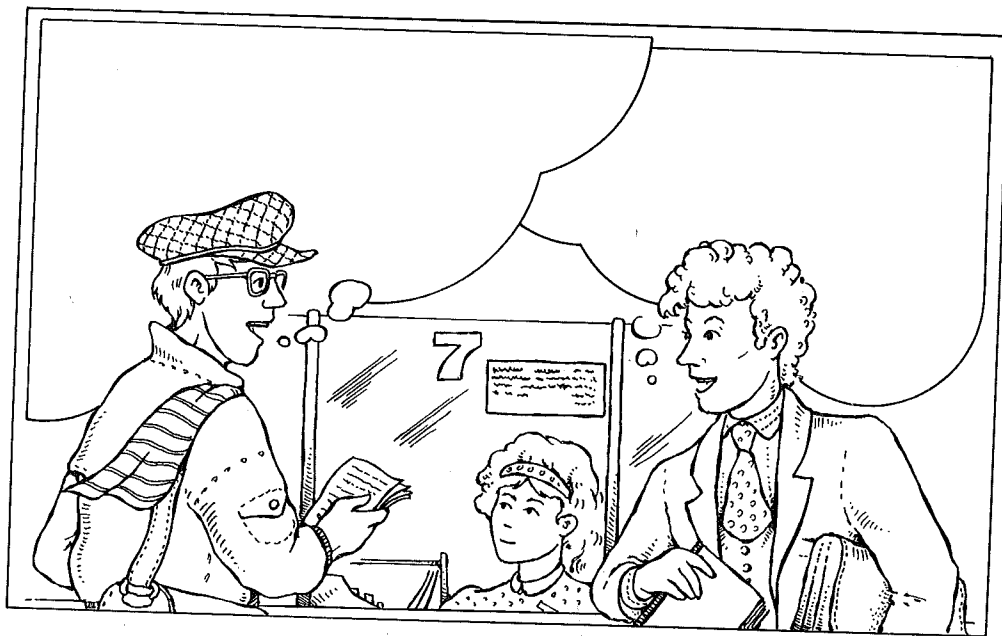
(widokówki), ... (realizować) czek, a także *placa*
(płacić) rachunki.

2. Proszę powiedzieć, co można załatwić na poczcie w Polsce.
Czy to samo można zrobić na poczcie w Czechach?

3. Proszę przetłumaczyć na język polski.

- a) Za týden pojedeme na prázdniny *do Polska* do Polska.
b) Chtěli bychom navštívit kolegu z Gdańska.
c) Eva by měla poslat doporučený dopis. *bus poslat dopis*
d) Zaplat účty za tento i následující měsíc! *ten a mes lepany mesic*
e) Počkej na nás na nádraží v 19.00 hodin.
f) Prosil bych známku na expres do Prahy.

4. Co oni mówią?

H DOPLŇUJÍCÍ TEXT

TEKST UZUPEŁNIAJĄCY

*byby wiodowky
prywatnie*

LIST DO PIOTRA

Kraków, 8 XI 1991 roku

Cześć Adam!

odpisać odpisac

Przepraszam Cię, że tak długo nie odpisywałem, ale sam przecież wiesz najlepiej, jak wygląda życie studenckie. Nigdy nie ma dość czasu. Pamiętasz, jak dwa lata temu odprowadziliście mnie do pociągu? Nie chce mi się wierzyć, że już dwa lata jestem w Krakowie.

Bardzo się cieszę, że zdecydowałem się na studia w Polsce. Czuje się świetnie i bardzo mi się tu podoba. Mieszkam z kolegą z mojej grupy. Dwa razy spędziłem święta u niego w domu. On mieszka w Kielcach, ma na imię Bogusław. W tym roku pojedzie prawdopodobnie na praktykę do RFN. *Jeżeli* *by* *nie* *był* *trochę* *czasu*, to przyjedzie do nas.

Na pewno jesteś ciekawy, jak mi idzie nauka. *jak ci idzie? jak ci idzie?*

Z początku miałem trochę trudności, głównie z powodu języka, ale teraz jest już wszystko w porządku. Kolokwia i egzaminy zdaje w terminie, nie mam żadnych zaległości. A co u Ciebie? Na którym jesteś roku? Czy zdałeś ten egzamin z historii starożytnej? Mam nadzieję, że tak. W każdym bądź razie zapraszam Cię do Krakowa. Bardzo Cię proszę, odpisz szybko, czy decydujesz się na przyjazd, a jeśli tak, to kiedy i jak długo. Muszę Ci zarezerwować pokój gościnny w akademiku. Będziesz mieszkał jak król, zobaczysz!

To tyle na razie. Do zobaczenia w Krakowie.

Piotr

(U. Awdiejew, E. Dąbska,
E. Lipińska: Jak to napisać?,
s. 181-182)

9. LEKCE

(Lekcja dziewiąta)

LEKARSTWO NA KŁOPOTY

A ÚVODNÍ TEXT TEKST WSTĘPNY

A MOŻE POSZLIBYŚMY DO KINA?

Marek i Ewa rozmawiają w domu.

- Ewa, w „Wolności” grają dzisiaj *Krótki film o miłości* Kieślowskiego. Chciałaś go zobaczyć.
- Chciałam.
- Co, nie masz ochoty iść do kina? To może pójdziemy do teatru? W „Starym” grają *Hamleta*.
- Nie lubię Szekspira!
- Naprawdę? Myślałem, że ...
- Nie ważne, co myślałeś! Nie lubię i już!!!
- Ewa, dlaczego jesteś taka zła? Stało się coś?
- Oj, daj mi spokój! Mam tyle kłopotów w pracy!
- Ludzie mówią, że najlepsze lekarstwo na kłopoty to rozrywka. Jak nie chcesz iść na *Krótki film o miłości*.

to możemy iść na jakąś komedię. Śmiech to zdrowie!
Na pewno potem będziesz mieć lepszy humor.

- Wiesz, może masz rację ..... A grają coś lekkiego i dobrego?
- *fantastyczna* Nieme kino. Zbyszek mówił, że to fantastyczna komedia.
- Tak? ..... A gdzie to grają?
- W „Wandzie”.
- O 18.00?
- Nie, o 20.00.
- W takim razie mamy jeszcze czas na kawę.
- Świetnie.

*Wanda - kino „Wolność”
„Wanda” - „Wolność”
Wanda - „Wolność”
Wanda - „Wolność”*

Słowniczek

lekarstwo, -a (n)	lék
„Wolność”, -i (f)	název jednoho kina v Krakově; doslovně: svoboda, volnost, nezávislost
grać, -am, -asz	hrát
krótki	krátký
film, -u (m)	film
miłość, -i (f)	láska
go (4. p. od zájm. on)	ho, jej
kino, -a (n)	kino
teatr, -u (m)	divadlo
„Stary” = Teatr Stary	Staré divadlo v Krakově
Szekspir, -a (m)	Shakespeare
myśleć, -ę, -isz	myslet
taki	takový
zły	zlý
stać się, -nę, -niesz	stát se
dać, dam, dasz	dát
spokój, -koju (m)	klid, ticho; zde: pokoj
tyle, -lu	tolik
praca, -y (f)	práce, zaměstnání
człowiek, -a (m), mn. č.: ludzie, ludzi	člověk
dobry, lepszy, najlepszy	dobrý, lepší, nejlepší
rozrywka, -i (f)	zábava
jak (spojka)	když

komedia, -ii (f)
śmiech, -u (m)
zdrowie, -ia (n)
humor, -u (m)
racja, -i (f)
lekki
niemy
fantastyczny
„Wanda”, -y (f)

komedie, veselohra
smích
zdraví
nálada
pravda
lehký; zde: nenáročný
němý
fantastický
název jednoho kina v Krakově; jinak
ženské křestní jméno

Związki frazeologiczne

Nie ważne, co myślałeś!
Nie lubię i już!
Śmiech to zdrowie!

Není důležité, co sis myslél!
Nemám ráda a dost!
Smích znamená zdraví. // Smích to je
zdraví.

Cvičení (Ćwiczenia)

1. Jak można powiedzieć w Pani // Pana języku?

- a) To może pójdziemy do teatru?
- b) Stało się coś?
- c) Daj mi spokój!
- d) Śmiech to zdrowie!
- e) A grają coś lekkiego i dobrego?
- f) Nie lubię i już!
- g) Nie ważne, co myślałeś!
- h) Jak nie chcesz iść, to możemy zostać w domu.

2. Proszę odpowiedzieć na pytania.

- a) Co grają w kinie „Wolność”?
- b) Co grają w teatrze „Starym”?

- c) Dlaczego Ewa nie chce iść na *Hamleta*?
 d) Dlaczego Ewa jest zła?
 e) Co jest najlepszym lekarstwem na kłopoty?

B KONVERZACE KONWERSACJA

CO BĘDZIEMY ROBIĆ DZISIAJ WIECZOREM?

I. Marek i Robert oglądają na ulicy plakaty.

M – O ... *Rainman*!!! Znasz ten film?

R – Nie, ale słyszałem, że to świetny film. Na pewno warto go zobaczyć! O której godzinie go grają?

M – O 18.00.

Słowniczek

robić, -ę, -isz
 oglądać, -am, -asz
 plakat, -u (m)
 warto

dělat
 prohlížet
 plakát
 náleží se, sluší se; zde: stojí za to

Związki frazeologiczne

Na pewno warto go zobaczyć.
 O której godzinie go grają?

Určitě stojí za shlédnutí.
 V kolik hodin ho dávají? // V kolik
 hodin začíná ten film?

II.

R – Zobacz! W filharmonii jest dzisiaj świetny koncert.

M – Tak? A co jest w programie?

R – Koncert skrzypcowy Bacha i IX Symfonia Beethovena.

M – Fantastycznie! Idziemy?

R – Jasne, a po koncercie pójdziemy do klubu potańczyć.

Co ty na to?

M – Dobry pomysł!

Słowniczek

zobacz! (rozkaz. způsob)
 program, -u (m)
 skrzypce, -piec (pl. t.)
 skrzypcowy
 jasne (n – od příd. jm. jasny)
 klub, -u (m)
 potańczyć, -ę, -ysz

poďivej!
 program
 housle
 houslový
 jasně
 klub
 zatančit si

Związki frazeologiczne

A co jest w programie?

A co je na programu? // A co mají
 na programu?

Co ty na to?

Co tomu říkáš? // Co ty na to?

III.

R – Marek! W przyszłym tygodniu będzie wystawa rysunków
 Mleczki w Muzeum Narodowym!

M – Skąd wiesz?

R – Zobacz, tu jest plakat!

M – Rzeczywiście. Może pójdziemy w piątek po wykładach?

R – Świetnie. Możemy też zaprosić Ewę i Martę.

M – Oczywiście.

Słowniczek

przyszły	příští; zde i následující
tydzień, tygodnia, tygodniowi (m)	týden
wystawa, -y (f)	výstava
rysunek, -nku (m)	kresba, obrázek
Muzeum Narodowe	Národní muzeum
wykład, -u (m)	přednáška

IV. Kilka dni później Marek rozmawia z Martą.

M – Chciałbym cię zaprosić na wernisaż wystawy rysunków Mleczki.

M – A kiedy jest?

M – W piątek o 17.00 w galerii na ulicy Jana. Pójdiesz ze mną?

M – Z przyjemnością. Dziękuję ci bardzo za zaproszenie.

M – Cała przyjemność po mojej stronie.

Słowniczek

wernisaż, -u (m)	vernisaž
galeria, -rii (f)	galérie
cały	celý, veškerý

Związki frazeologiczne

Dziękuję ci bardzo za zaproszenie.	Děkuji ti (mnohokrát) za pozvání.
Cała przyjemność po mojej stronie	Potěšení na mé straně.

© SLOVNÍ ZÁSoba

SLOVNICTWO

1. KOLIK JE HODIN? (KTÓRA GODZINA?)

Gdy chcemy się dowiedzieć, która w danej chwili jest godzina, pytamy: *W jakiej godzinie mamy?*

- * Która jest teraz godzina? LUB Która godzina?
(Kolik je hodin?)

Kiedy chcemy ustalić czas, w którym dokonuje się jakies zdarzenie, pytamy: *spekl.*

- * O której godzinie zaczyna LUB O której jest seans?
się seans?
(V kolik hodin začíná představení?)

Odpowiadamy na pytanie o czas – Która godzina?

- * 02.00
Jest godzina druga.
Jest druga.
Druga.
- * 02.10
Jest druga dziesięć. LUB Druga dziesięć.
Jest dziesięć po drugiej. LUB Dziesięć po drugiej.
- * 02.15
Jest druga piętnaście. LUB Druga piętnaście.
Jest piętnaście // kwad- LUB Piętnaście // kwadrans
rans po drugiej. po drugiej.
- * 02.30
Jest druga trzydzieści. LUB Druga trzydzieści.
Jest wpół do trzeciej. LUB Wpół do trzeciej.
- * 02.45
Jest druga czterdzieści. LUB Druga czterdzieści.

na pięć, dwunasta - na ostatnią godzinę

Jest za piętnaście // kwad- LUB Za piętnaście // kwad-
rans trzecia. rans trzecia.

* 02.50

Jest druga pięćdziesiąt. LUB Druga pięćdziesiąt.
Jest za dziesięć trzecia. LUB Za dziesięć trzecia.

Na pytanie **O której godzinie?** odpowiadamy:

* 04.00 – O czwartej.

05.15 – Piętnaście po piątej.

06.55 – Za pięć siódma.

Przyimek **o** pojawia się tylko na określenie pełnej godziny.

D SITUAČNÍ CVIČENÍ ĆWICZENIA SYTUACYJNE

1. Proszę odegrać scenki z cyklu „Co będziemy robić dzisiaj wieczorem?”

2. Proszę uzupełnić dialog.

– O której ..... seans?
o której godzinie odzwyczaj na mię

– .....

– To świetnie. Idziemy?

– .....

3. Proszę odegrać rolę Marcina.

M – ...*Może, mówić to*.....

E – Przy telefonie.

M – .....

E – Do kina? Nie, nie mam ochoty.

M – To może *..pojawiający*.....

E – Naprawdę? W którym teatrze?

M – .....

E – O której godzinie zaczyna się spektakl?

M – .....

E – Świetnie. Gdzie się spotkamy?

M – .....

E – Doskonale. Do zobaczenia o piątej.

M – .....

4. W Muzeum Narodowym jest ciekawa wystawa. Proszę zaprosić koleżankę // kolegę na tę wystawę. *zobaczyć - sław*

5. X dzwoni do Y i mówi, że w kinie jest dobry film. Y pyta, jaki to film. X odpowiada. Y zna ten film. X proponuje inny. Umawiają się.

6. X zaprasza Y na dyskotekę. Y zgadza się. Umawiają się.

7. Y chce iść do teatru. Ma dwa bilety, dzwoni do X. X pyta, jaki to spektakl, w którym teatrze i o której godzinie. Umawiają się przed teatrem.

8. Y czyta gazetę i pyta X, jaki film warto zobaczyć. X odpowiada, że film Z. Y pyta dlaczego, X tłumaczy.

9. X chce iść do kina, proponuje film sensacyjny. Y mówi, że nie lubi filmów sensacyjnych i proponuje komedię. X nie lubi komedii i proponuje film science fiction. Y zgadza się, pyta, gdzie i kiedy jest ten film.

10. Y zaprasza profesora na przedstawienie teatru studenckiego w klubie. Profesor dziękuje bardzo i pyta, o której godzinie i kiedy jest ten spektakl.

Ⓔ GRAMATIKA GRAMATYKA

1. JMÉNA (IMIONA)

1.1. PODSTATNÁ JMÉNA – 3. p. j. č. (RZECZOWNIKI – CELOWNIK 1. p.)

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski	-owi (w większości)	lektorowi, nauczycielowi, stołowi, Krakowowi, koniowi
	-u ¹	ojcu, bratu, chłopu, panu, Bogu, księdzu, diabłu, psu, kotu, światu
żeński	twardotematowe ² -e	kobiecie, nodze, matce, głowie, drodze, szkole
	miękkotematowe -i// -y	gospodyni, babci, kości, myszy, nocy, rzeczy
nijaki	-u	miastu, latu, morzu, polu

△ Poznámky:

¹ Końcówku -u mají většinou slova z nejstarší lexikální vrstvy.

² V rodě ženském tvary 3. p. j. č. = 6. p. j. č.

1.2. PŘÍDAVNÁ JMÉNA – 3. p. j. č. (PRZYMIOTNIKI – CELOWNIK 1. p.)

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski	-emu	miłemu panu, staremu stołowi
żeński	-ej ¹	młodej kobiecie, szarej myszy
nijaki	-emu	nowemu miastu, zimnemu morzu

△ Poznámka:

¹ V rodě ženském tvar 3. p. j. č. = 6. p. j. č.

1.3. PODSTATNÁ JMÉNA – 3. p. mn. č. (RZECZOWNIKI – CELOWNIK 1. mn.)

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski	-om	panom, nauczycielom, psom, domom
żeński		kobietom, paniom, nocom, rzeczom
nijaki		miastom, latom, sercom, morzom

1.4. PŘÍDAVNÁ JMÉNA – 3. p. mn. č. (PRZYMIOTNIKI – CELOWNIK 1. mn.)

Rodzaj	Końcówka	Przykłady
męski	-im // -ym	młodým kolegóm, nowým domóm
żeński		wysokim kobietom, długim nocom
nijaki		starym miastom, dobrym sercom

1.5. PŘEDLOŽKY UŽÍVANÉ SE 3. PÁDEM (PRZYIMKI UŻYWANE W CELOWNIKU)

przyimki + trudniejsze przykłady użycia	odpowiedniki w języku czeskim
przeciw lekarstwo przeciw cholerze; odszedł przeciw mojej woli	proti lék proti choleře; odešel proti mé vůli
wbrew wbrew swojemu przeświadczeniu; wbrew swojej woli	proti proti svému přesvědčení; proti své vůli

2. SŁÓVOTVORBA (SŁOWOTWÓRSTWO)

2.1. STUPŃOVÁNÍ PŘÍDAVNÝCH JMEN (STOPNIOWANIE PRZYMIOTNIKÓW)

2.1.1. Pravidelé stupňování (Stopniowanie regularne)

2.1.1.1. Jednoduché stupňování (Stopniowanie proste)

Jednoduché stupňování se týká **přídavných jmen kvalitativních** (przymiotniki jakościowe).

I stopień = stopień równy

stary	ładny
słodki	łatwy
drogi	piękny

II stopień = stopień wyższy – końcówki:

-szy	-ejszy
starszy	ładniejszy
słodszy	łatwiejszy
droższy ¹	piękniejszy

III stopień = stopień najwyższy – sposób tworzenia:

naj- + II stopień

najstarszy	najładniejszy
najsłodszy	najłatwiejszy
najdroższy	najpiękniejszy

△ Poznámka:

¹ U některých přídavných jmen dochází k souhláskovým alternacím na konci kmene – souhláskové alternace viz 3. lekce.

2.1.1.2. Opisné stupňování (Stopniowanie opisowe)

Opisné stupňování se týká následujících přídavných jmen:

– **vztahová přídavná jména vystupující v přeneseném významu jako kvalitativní** (ujakościowione przymiotniki relacyjne)

* żelazny charakter, jedwabiste włosy

– **zadjektivizovaná přičestí** (zadjektywizowane imiesłowy przymiotnikowe)

* opalony, błyszczący

– **malá skupina kvalitativních přídavných jmen** (przymiotniki jakościowe)

* gorzki, chory, mokry, zielony

Způsob tvoření opisného stupňování:

I stopień = stopień równy

żelazny
opalony
chory

II stopień = stopień wyższy – sposób tworzenia:

bardziej (mniej) + I stopień

bardziej żelazny
bardziej opalony
mniej chory

III stopień = stopień najwyższy – sposób tworzenia:
najbardziej (najmniej) + I stopień

najbardziej żelazny
 najbardziej opalony
 najmniej chory

2.1.2. Niepravidelné stupňování (Stopniowanie nieregularne)

I stopień	II stopień	III stopień
dobry	lepszy	najlepszy
zły	gorszy	najgorszy
mały	mniejszy	najmniejszy
duży, <i>wielki</i>	większy	największy

2.2. STUPŃOVÁNÍ PŘÍSLOVČÍ (STOPNIOWANIE PRZYŚLÓWKÓW)

2.2.1. Pravidelné stupňování (Stopniowanie regularne)

2.2.1.1. Jednoduché stupňování (Stopniowanie proste)

Jednoduché stupňování příslovčí se týká především příslovčí
 utvořených od přídavných jmen pomocí přípon -o nebo -e.

* mocno, nisko, dobrze, pięknie

I stopień = stopień równy

mocno
 nisko
 ładnie
 pięknie

II stopień = stopień wyższy – końcówka:
 -ej

mocniej
 niżej
 ładniej
 piękniej

III stopień = stopień najwyższy – sposób tworzenia:
naj- + II stopień

najmocniej
 najniżej
 najładniej
 najpiękniej

nisko, gorszy, najmniejszy

2.2.1.2. Opisné stupňování (Stopniowanie opisowe)

Opisné stupňování se týká následujících příslovčí:

– **příslovce s příponou -sko, -owo** (przyrostek -sko, -owo)

* niebiesko, swojsko

– **příslovce, která jsou ve tvaru předložkovém** (przysłówki
 mające formę wyrażen przyimkowych)

* po polsku, po ludzku

Způsob tvoření opisného stupňování:

I stopień = stopień równy

niebiesko
 po polsku

II stopień = stopień wyższy – sposób tworzenia:

bardziej // więcej, (mniej) + I stopień
 bardziej niebiesko
 bardziej po polsku

III stopień = stopień najwyższy – sposób tworzenia:

najbardziej // najwięcej, (najmniej) + I stopień

najbardziej niebiesko

najbardziej po polsku

2.2.2. Nepravidelné stupňování (Stopniowanie nieregularne)

I stopień	II stopień	III stopień
dobrze	lepiej	najlepiej
źle	gorzej	najgorzej
mało	mniej	najmniej
dużo	więcej	najwięcej

F GRAMATICKÁ CVIČENÍ ĆWICZENIA GRAMATYCZNE

- Proszę powiedzieć: która jest godzina?
04.16 08.10 12.44 17.53 02.03 10.36 09.30
- Proszę powiedzieć: o której godzinie jest pociąg do ...?
02.00 11.50 04.30 10.21 05.45 10.50 07.15
- Wyrazy podane w nawiasach proszę wstawić w odpowiedniej formie.
  - (Mama) ..... podobała się ta komedia.
  - (Basia) ..... nie podobał się spektakl w teatrze.
  - Matka kupiła (Zbyszek) ..... nowe spodnie.
  - Powiedział (Marek) ..... o koncercie.

- Ojciec kupił (synowie i córki) ..... nowe książki.
- (Rodzice) ..... nie podobało się moje mieszkanie.
- (Miasta) ..... trzeba dać więcej pieniędzy.

4. Proszę użyć właściwych wyrażen przyimkowych.

- Chciałbym ^{do} iść (kino) ..... (film) .....
- Jutro jadę ^{do} (Warszawa) .....
- Muszę iść ^{do} (sklep) ..... (chleb i masło) .....
- Mam dla ciebie bilety ^{na} (koncert) ..... (filharmonia) .....
- (Praca) ..... wracam ^{do} (dom).....
- (Telewizor) ..... stoi ^{na} stół.
- (Łóżko) ..... śpi kot.
- Poczta jest (wysoki, czerwony budynek).....
- Jutro wracam ^{do} (Praga) .....

5. Proszę utworzyć formy II i III stopnia przymiotników.

a) duże lody	g) czerwony kolor
b) małe miasto	h) długie lato
c) dobry student	i) gorzkie życie
d) zły stopień	j) nowa ulica
e) stary człowiek	k) chory chłopiec
f) młoda kobieta	l) miły pies

G KONTROLNÍ CVIČENÍ ĆWICZENIA KONTROLNE

- Proszę zaprosić koleżankę // kolegę na film. Proszę powiedzieć, dlaczego wybrała // wybrał Pani // Pan ten film.

2. Proszę powiedzieć, co Pani//Pan bardziej lubi: kino czy teatr i dlaczego.

3. Proszę uzupełnić następujący tekst.

- a) Dzisiaj wieczorem Marek ma (wolny czas) .....
- b) Bardzo chciałby pójść z (Ewa) ..... (kino) ..... (film) .....
- c) Dzisiaj (grać) ..... „Krótki film o (miłość)” ..... (Krzysztof Kieślowski) .....
- d) Ewa nie (chcieć) ..... iść (ten film) .....
- e) Nie (chcieć) ..... też iść (Teatr Stary) ..... (Hamlet) .....
- f) Ewa (mówić) ....., że (mieć) ..... kłopoty (praca) .....
- g) W końcu zgadza się iść (komedia) ....., bo śmiech to najlepsze lekarstwo (kłopoty) .....

4. Proszę uzupełnić następujące zdania.

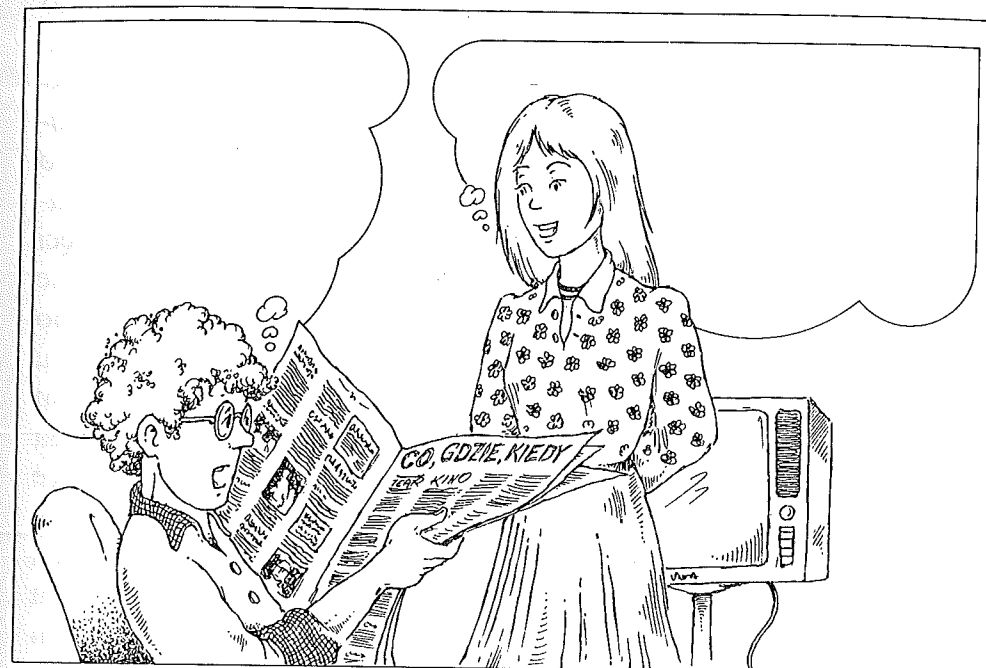
- a) Ewa gotuje źle, Basia gotuje ....., a Halina .....
- b) Znam dobrze profesora Górskiego, ale Marek zna go ....., a Staszek zna go .....
- c) Mam mało pieniędzy, ale ty masz jeszcze ....., a on ma .....
- d) Anna wygląda ładnie, a Zosia jeszcze .....
- e) Ty masz niebieskie oczy, ale Ewa ma jeszcze .....
- f) To jest po polsku, a to jest jeszcze ....., a to jest .....

5. Proszę przetłumaczyć na język polski.

- a) Chceš jít do kina?
 b) Dnes hrají film A. Wajdy.
 c) V kolik hodin začíná představení?
 d) Ve dvacet hodin.

- e) A co mají dnes na programu v Novém divadle?
 f) Určitě něco, co stojí za vidění.
 g) Děkuji ti mnohokrát za pozvání.
 h) To byl dobrý nápad.
 i) Můžeme jít v sobotu na výstavu kreseb J.K.
 j) Ráda půjdu.

6. Co oni mówią?

H DOPLŃUJÍCÍ TEXT TEKST UZUPEŁNIAJĄCY

RECENZJA FILMU „NÓZ W WODZIE”

Czasami zdarzają się curiosa. W wybitnym filmie Polańskiego *Nóż w wodzie* widzimy faceta, który jedzie na week-end swoim samochodem, ma przy tym swój własny yacht. Ładna żona: widzę

że jest ładowany; jest przy tym młody, przystojny i inteligentny. W Polsce wszystko już wiemy o takim facecie: kogoś stać na yacht, samochód, wycieczki; nie mówiąc już o tym, że ładna żona też stanowi problem, kiedy człowiek się goli i ma zamydłone oczy i kiedy w mieszkaniu siedzi kolega z wojska, który chce ją nam poderwać właśnie wtedy, kiedy my słabo widzimy, co się dzieje. Jest to w każdym bądź razie określona postać dramatu: cwaniak, zimny; yachtu i samochodu nie przysłali mu kuzyni ze Stanów, ale doszedł do tego drogą własnych kombinacji, o których myśląc widz polski doznaje uczuć zazdrości i pogardy w stosunku do samego siebie. Ten sam film oglądany przez widza niemieckiego był odbierany w sposób zupełnie inny: młody, dobrze wyglądający dziennikarz, posiadający samochód i yacht nie jest przedmiotem nienawiści, lecz uznania: widocznie wykombinował to wszystko własną głową, własnymi zdolnościami; widocznie zawdzięcza to własnej inteligencji i wyobraźni. Uczucia niechęci budzi natomiast chłopiec stojący na drodze; jest to niszczyciel nie posiadający ani programu własnego buntu, ani powodów po temu, aby niszczyć człowieka, który zabiera go z drogi, daje mu jeść i stwarza mu propozycje przyjemnego spędzenia czasu, czym jest niewątpliwie pobyt na yachcie. Świetność tego filmu polega na tym, iż jest to właściwie obraz rykowiska: dwaj samce naporzają się przez cały czas, podczas gdy łania spokojnie skubie trawkę. Nie umiem zacytować tego po polsku, gdyż widziałem ten film w niemieckiej wersji. Żona bohatera mówi w pewnym momencie do młodego buntownika, myśląc o swoim mężu: „On był taki, jakim ty jesteś, a ty będziesz taki, jakim on jest.” I rzeczywiście: ten piękny, dwudziestoletni też kiedyś dojdzie do własnego samochodu, do własnej motorówki i do lodówki, i do telewizora, i być może do kamery wąskotaśmowej. Jest to ostatnia i żałosna próba buntu; ponieważ nie możemy żyć jak ludzie wolni, starajmy się naśladować formy ich życia.

(Recenzi napisał M. Hłasko)

10. LEKCE

(Lekcja dziesiąta)

NARESZCIE JEDZIEMY

Ⓐ ÚVODNÍ TEXT TEKST WSTĘPNY

NA DWORCU

Na peronie czekają na pociąg pospieszny babcia z Marysią.

B – Marysiu, jesteś pewna, że ten pociąg odchodzi z drugiego peronu?

M – Ależ babciu, dwadzieścia razy sprawdzałam.

B – No już dobrze, moje dziecko. A bilety masz?

M – Tak, babciu.

B – Zobacz jeszcze raz.

M – Babciu!!!!

No dobrze, dobrze. Nie denerwuj się!

B – Ile mamy czasu?

M – Mniej więcej 10 minut.

B – Bardzo się denerwuję, to moja pierwsza podróż na Morawy. A przedział mamy dla niepalących? Nie lubię dymu.

M – Tak. Wszystko będzie w porządku.

B – Tak, tak. Ojej!!! Gdzie moja walizka??!!

M – Tutaj babciu.

